

Svar på remiss RUFS 2050

Diariennr. TRN 2017-0052

Stockholms läns Bildningsförbund, SLB, är folkbildningens intresseorganisation i Stockholms län, och medlemmar är folkhögskolor, studieförbund samt Regionbibliotek Stockholm

Inledning

Folkbildningens aktörer är effektiva genom att vi som organisationer, och i våra verksamheter omsluter många människor. Sammantaget samarbetar den absoluta merparten av länets föreningar med något av de tio studieförbunden. Biblioteken har miljontals besök varje år och folkhögskolorna ger möjligheter till en chans till utbildning, en andra chans för många, oavsett bakgrund.

Folkbildningens metoder har en stor genomslagskraft eftersom vi utgår från deltagarna och deras önskemål, behov och förutsättningar. I dessa sammanhang föds och växer idéer och människor ihop. Egenmakt är ett ledord inom våra verksamheter. Och att utgå från deltagarna gör i sig att demokratisk bildning sker. Folkbildningen sägs ofta vara en demokratiskola för folket.

Folkbildningens aktörer och metoder ska inte avgränsas till att enbart inrymmas i de så viktiga kulturfrågorna. De rör sig i så många fler samhällsfält.

RUFS 2050 vill sätta människan i fokus. Det gör folkbildningen hela tiden, varje dag. Och människor söker sig till folkbildningens olika sammanhang av egen fri vilja. Fritt och frivilligt är ledord. Det ska vara frivilligt att delta och folkbildningens organisationer är självständiga och fria att styra sin verksamhet inom ramen för statens syften med stödet till folkbildningen. Eftersom folkbildningen utgår från deltagarna och folkbildningens organisationer har örat nära marken kan vi hitta de mest effektiva vägarna för att möta våra målgrupper.

Studieförbunden är ett nav och en samlande kraft för hela civilsamhället. I samarbete med studieförbunden arrangeras föreningsutbildningar, föreläsningar, studiecirklar och andra aktiviteter. Föreningslivet har alltid varit innovativt. Man drivs ofta av en vilja att göra samhället bättre och inte sällan är studieförbunden möjliggörare genom att man bistår med resurser i form av metoder, kunskap, lokaler, nätverk och infrastruktur. Civilsamhället har en inneboende innovationskraft där folkbildningen är en viktig del. En växande region som vill sätta människan i fokus, vara attraktiv och ge trygghet åt sina invånare bör ta till vara på den kraften.

Utställningsförslaget - RUFS 2050

Det finns en önskan och ett mål att Stockholm ska vara en attraktiv och ledande region. Det är också tydligt att regionen blivit mer polariserad och att det finns stora skillnader i levnadsvillkoren för länets medborgare. Folkbildningen har människan i samhället i fokus, och vi ser det som mycket viktigt, och nödvändigt, att kulturen, folkbildningen och civilsamhället i stort får vara en motvikt mot det segregerade samhälle vi ser. Men förutsättningar måste ges för att möjliggöra att det ideella ska kunna verka i alla olika delar av länet, och att nå ut till alla. Det är därför glädjande att se att

begreppet **mötesplats** nu förekommer så frekvent i förslaget till RUFS 2050. Och att det alltid i planeringen för rumsliga strukturer även planeras för tillgängliga mötesplatser av olika slag. Mötesplatser är en av flera viktiga funktioner som SLB:s medlemmar har. På bibliotek, i studiecirklar, på föreläsningar och kurser möts människor för att med folkbildningens demokratiska metoder föra samtal och ta del av livslångt lärande. Viktigt för folkbildningens aktörer i allmänhet och studieförbunden i synnerhet är just den lokala närvaron. Människor i regionen ska ha tillgång till folkbildning och föreningsliv var de än bor, oavsett bakgrund och förutsättningar.

Folkhälsan lyfts på flera ställen, och en undersökning visar att av länets medborgare svarar 18 procent att de inte har en god hälsa. Att nästan 2 av 10 inte mår bra är oroande, och en central del i arbetet med att skapa en attraktiv region anser vi. Vi vet att människor måste känna sig sedda, hörda och delaktiga för att må bra. Att möta andra människor, få spegla sig men också ge av sig själv och sin erfarenhet är otroligt viktigt - och hälsofrämjande. Vi anser att möten mellan människor skapar bättre hälsa, ökad tillit och även minskar den polarisering vi ser idag. Så att möjliggöra mellanmänniskliga möten i bostadsområden, centrum och på gator och torg ser vi som avgörande för att få en attraktiv region, med medborgare som mår bra och trivs med sina liv.

Ett viktigt område där skillnaderna är stora, som RUFS 2050 tar upp, är **digitaliseringen**. Det är angeläget att människor som inte naturligt tar del av den digitala världen ges möjlighet, och att digitaliseringen anpassas efter olika människors förutsättningar och behov. Inom till exempel e-hälsa finns många vinster och möjligheter, men vi vet också att många äldre inte har kunskap eller tilltro till den nya tekniken. Folkbildningens aktörer och dess metoder kan tillgodose behovet av såväl kunskap som teknik för att överbrygga den digitala klyftan.

Ett delmål till 2030 är att gapet mellan antalet **inrikes- och utrikesfödda** som arbetar ska minska. Folkbildningen kan här vara, och är redan, en resurs i mer riktade satsningar. Studieförbund, folkhögskolor och bibliotek är en avgörande resurs för länets nyanlända. Här kan de lära sig svenska och om Sverige, få grundläggande behörighet för högre studier, hitta viktig samhällsinformation på biblioteket osv som gör att etableringstiden kortas.

En annan viktig målgrupp där folkbildningen gör stora insatser är för dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden, och här skulle folkbildningens organisationer kunna ha en mer framträdande roll i planering och utförande av aktiviteter riktade till personer som ska in på arbetsmarknaden. Folkhögskolorna har också en bra möjlighet att bidra till den **kompetensförsörjning** som regionen behöver.

Att **ett levande kulturliv** är en självklar del i ett demokratiskt samhälle håller vi så klart med om. Och att kulturen bör ses som något självklart och nödvändigt, oavsett inom vilket område man är satt att planera, bestämma och besluta! Folkbildningen tänker på kulturen i dess bredaste form, och ser till både professionellt utövande och amatörens möjlighet att få uttrycka sig. Kulturen måste få ta plats, och finnas i både det lilla och i det stora. Den måste tillgängliggöras och kännas angelägen för alla typer av människor, och vara inkluderande. Kulturen kan vara verktyg för inkludering, integrering och känsla av innanförskap. Folkbildningen är en stolt del av detta!

Folkbildningens aktörer kan ha en större roll då kunskap ska spridas till medborgare i olika frågor. Det skulle exempelvis kunna handla om att ta fram en studieplan för RUFS 2050 för att sedan erbjuda föreläsningar och studiecirklar på temat.

Ett annat exempel är Agenda 2030. **Hållbarhetsfrågorna** ligger nära till hands då mycket folkbildning redan kretsar kring detta. Vi håller med om att de tre hållbarhetsperspektiven är viktiga och beroende av varandra. Folkbildningen bidrar främst till social hållbarhet, men för att kunna vara där hela vägen behöver studieförbund, folkhögskolor, bibliotek och föreningsliv vara med redan i planeringsprocesserna tillsammans med offentliga och privata aktörer.

Folkbildningens metoder möjliggör genomförandet av åtgärder inom flera av de områden som finns med i RUFS 2050. Och att agera tillsammans - det offentliga, civilsamhället, invånarna och näringslivet - tror vi är avgörande för att få den attraktiva region vi alla önskar och vill ha!

Stockholm 2017-11-02

Stockholms läns Bildningsförbunds styrelse,
genom
Hanna Schubert, vice ordförande
Maria Carlsson, länsbildningskonsulent